

Chính sách Dân tộc

&

THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

MỘT SỐ KINH NGHIỆM XÂY DỰNG LÀNG, KHU PHỐ VĂN HOÁ Ở HUYỆN TÂN YÊN, TỈNH BẮC GIANG

Tân Yên là huyện miền núi của tỉnh Bắc Giang, có diện tích 203,4 km², với dân số gần 16 vạn người, gồm 6 dân tộc: Kinh (chiếm đa số), Tày, Nùng, Hoa, Sán Chay và Sán Diu. Huyện có 22 xã và 2 thị trấn với 369 thôn, khu phố.

Phong trào xây dựng đời sống văn hoá ở Tân Yên phát triển rất sớm: Giai đoạn 1975-1989 có phong trào xây dựng nếp sống văn hoá mới với việc thực hiện 3 quy ước nếp sống văn hóa trong việc cưới, việc tang, giỗ tết, lễ hội. Thời kỳ Đổi mới, Tân Yên là một trong các huyện được tỉnh Hà Bắc (cũ) lựa chọn chỉ đạo điềm về phong trào xây dựng làng văn hoá mới. Năm 1994, phong trào xây dựng làng văn hoá mới được đổi là “Xây dựng Làng văn hoá”, gồm 4 nội dung chủ yếu: 1. Xây dựng quy ước thôn làng; 2. Xây dựng nếp sống văn minh, gia đình văn hoá; 3. Xây dựng bộ mặt văn hoá thôn làng; 4. Chăm lo phát triển kinh tế - văn hoá, đồng thời thực hiện tốt các chính sách xã hội, nghĩa vụ công dân.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khoá VIII, ngày 29/6/1999 Huyện uỷ Tân Yên đã ra Nghị quyết 08/NQ-HU về việc phê duyệt Đề án xây dựng làng, thôn, xóm, khu phố, cơ quan, đơn vị văn hoá. Từ đây

phong trào xây dựng làng văn hoá nằm trong Cuộc vận động lớn “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” với 7 phong trào cụ thể. Trong đó, phong trào xây dựng làng văn hoá là trọng tâm và tiêu biểu của huyện Tân Yên với những mục tiêu, nội dung, tiêu chuẩn cụ thể, chỉ đạo bài bản và đạt được những kết quả rõ nét.

Sau 20 năm thực hiện (1989-2009) toàn huyện đã có 1.707 lượt các thôn, khu phố đạt danh hiệu Làng văn hoá cấp huyện, trong đó 269 lượt thôn, khu phố đạt danh hiệu Làng văn hoá cấp tỉnh. Tính bình quân mỗi xã có 71 lượt thôn đạt Làng văn hoá. Đây là kết quả phản ánh bề rộng của phong trào xây dựng Làng văn hoá, thể hiện sự quan tâm, hưởng ứng của nhân dân, sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp uỷ, đảng, chính quyền, mặt trận tổ quốc và các đoàn thể nhân dân. Ở Tân Yên, việc chỉ đạo xây dựng Làng văn hóa - Khu phố văn hóa được tiến hành chặt chẽ, đúng quy trình hướng dẫn của Ban Chỉ đạo các cấp. Việc xét duyệt, công nhận các danh hiệu Làng Văn hóa - Khu phố văn hóa và tổng kết hàng năm được tiến hành nề nếp, nghiêm túc. Kết quả phong trào xây dựng Làng văn hóa - Khu phố văn hóa đã có tác động tích cực đến đời sống kinh tế - văn hoá - xã hội, an ninh trật tự của mỗi thôn, xóm, khu phố, thể hiện ở các lĩnh vực sau:

Thứ nhất, đó là phong trào thi đua phát triển kinh tế, giúp đỡ nhau xoá đói giảm nghèo, tăng nhiều hộ khá, hộ giàu. Hộ đói đã được xoá bỏ, hộ nghèo liên tục giảm hàng năm. Từ bình quân hộ nghèo toàn huyện 29,7% đến nay giảm còn 7,99%.

Thứ hai, an ninh trật tự thôn làng được cải thiện và từng bước ổn định. Các

thôn, khu phố đều xây dựng quy ước an ninh riêng hoặc trong quy ước chung thì mục an ninh trật tự được quy định cụ thể.

Thứ ba, phong trào nhân dân tham gia xây dựng các thiết chế văn hoá và tổ chức các hoạt động văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao phát triển mạnh mẽ ở khắp các thôn, làng, khu phố. 100% số xã có quy hoạch khu văn hoá thể thao; 315/369 thôn, khu phố có nhà văn hoá, khu vui chơi, sân thể thao.

Thứ tư, bộ mặt thôn, xóm, khu phố không ngừng thay đổi theo hướng văn minh, xanh, sạch, đẹp nhưng vẫn bảo tồn được nét văn hoá truyền thống. Việc bê tông hoá đường làng, ngõ xóm được 100% các xã, thị trấn triển khai. Di tích lịch sử, văn hoá, lễ hội được nhân dân chăm lo, tôn tạo, khai thác, phục vụ sinh hoạt văn hoá, giáo dục truyền thống.

Thứ năm, cùng với sự chuyển biến trong thực hiện chính sách, pháp luật, nghĩa vụ công dân, hoạt động từ thiện, nhân đạo của các Làng văn hóa - Khu phố văn hóa được nhân dân quan tâm hưởng ứng (thực hiện nghĩa vụ quân sự, ủng hộ đồng bào vùng bị thiên tai, lũ lụt, nạn nhân nhiễm chất độc da cam, ủng hộ người nghèo...).

Thứ sáu, môi trường văn hoá trong các làng thôn từng bước được cải thiện; việc thực hiện nếp sống văn hóa trong cưới, tang, lễ hội và các lễ tiết khác có chuyển biến tích cực.

Bên cạnh những thành tích và kết quả đạt được, phong trào xây dựng Làng văn hóa - Khu phố văn hóa ở Tân Yên vẫn còn một số hạn chế như sau:

Một là, một số cấp uỷ, chính quyền nhận thức chưa đầy đủ về ý nghĩa, tầm quan trọng của phong trào “*Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa*” nên công tác chỉ đạo, kiểm tra chưa tích cực, việc đầu tư hỗ trợ còn ít.

Hai là, chất lượng các Làng văn hóa - Khu phố văn hóa chưa tương xứng với quy mô phát triển của phong trào.

Ba là, độ bền vững của các Làng văn hóa - Khu phố văn hóa chưa cao. Số đơn vị đạt Làng văn hóa - Khu phố văn hóa từng năm tăng nhanh nhưng việc duy trì danh hiệu này chưa được liên tục.

Từ kết quả thực tế chỉ đạo và tổ chức thực hiện xây dựng Làng văn hóa - Khu phố văn hóa, huyện Tân Yên đã rút ra một số bài học kinh nghiệm. Để phát triển công tác này, cần làm tốt việc lãnh đạo, chỉ đạo của cấp uỷ, chính quyền các cấp. Cần phát huy vai trò nòng cốt, chủ động tích cực tham mưu, đề xuất của ngành Văn hóa - Thông tin; xây dựng đội ngũ cán bộ văn hóa - xã hội tận tâm, có năng lực, đủ về số lượng và từng bước nâng cao chất lượng. Phải xây dựng được tiêu chí đánh giá phù hợp, toàn diện: Tiêu chuẩn do Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch xây dựng và ban hành là khung đánh giá cho các vùng trong cả nước; tuy nhiên, mỗi vùng, địa bàn dân cư lại có đặc thù riêng; vì vậy, tiêu chuẩn phải được vận dụng và cụ thể hoá cho phù hợp. Cần thực hiện xã hội hoá xây dựng Làng văn hóa - Khu phố văn hóa. Sau cùng, cần duy trì và thực hiện tốt công tác thi đua khen thưởng về lĩnh vực này.

Giáp Ngọc Giang